

LBRIS

We know
books

David Nicholls

Ești aici

Traducere din limba engleză și note
MONICA GRECU

LITERA
București

PARTEA ÎNTÂI ACASĂ

„Cu ce scop te întorci iarăși, aprilie?
Frumusețea nu reprezintă totul.
A trecut vremea când mă puteai face să tac cu rozul
Micuților muguri somnoroși.
Știu ce știu.“

Edna St Vincent Millay, „Primăvara“¹

¹ Traducere de Petru Dimofte

FOTOGRAFII IMAGINARE

În toate viziunile pe care le avusese în tinerețe despre viitor, despre slujba pe care ar fi putut s-o aibă, despre orașul și casa în care ar fi putut să locuiască, despre prietenii și familia din jurul ei, Marnie nu se gândise niciodată că ar fi putut să rămână singură.

În adolescență, își văzuse viitorul ca pe o serie de fotografii imaginare, intens populate, cu brațele prietenilor ei pe după umeri, cu pupilele roșii de la blițul aparatului de fotografiat din tavernă sau luminate de flăcările unui foc făcut pe plajă din lemne aduse de mare la țărm, iar acolo, chiar în centru, s-ar fi găsit chipul ei zâmbitor. Fotografiile de mai târziu erau mai greu de identificat, iar chipurile erau mai puțin definite, dar poate că printre prietenii pe care, cu siguranță, urma să-i cunoască și să-i iubească tot restul vieții, avea să se numere și un partener, chiar și copii.

Dar de șase ani nu mai făcuse o fotografie a unei alte persoane. Ultima dată când i se făcuse ei o fotografie fusese la controlul pașapoartelor, iar atunci i se ceruse să nu zâmbească. Oare unde se dusese toată lumea? Marnie avea acum treizeci și opt de ani, dar se maturizase în epoca de aur a prieteniei, pe vremea

când a avea în jurul tău o comunitate care să te susțină și să te iubească era o prioritate mult mai mare decât treburile enervante din familie, performanțele tensionate ale iubirii sau obligația de a te duce îmbufnat la muncă. Apelurile telefonice nocturne, mesajele, ieșirile în lume și jocurile de societate, toate acestea fuseseră mult mai interesante și mai satisfăcătoare decât viața ei amoroasă neregulată, și nu cumva mai demult chiar se pricepuse la asta? Era un membru al grupului plăcut de toată lumea, dacă nu chiar nucleul, apreciată de obicei, dar niciodată adorată sau idolatrizată. Nu se număra printre fetele care închiriau un club de noapte ca să-și serbeze ziua de naștere, dar umpluse cu ușurință o cameră de deasupra unui pub atunci când împlinise douăzeci și unu de ani, și o masă lungă într-un restaurant italian atunci când împlinise treizeci. Se gândea că la aniversarea vârstei de patruzeci de ani ar fi putut să meargă la o plimbare în parc cu vreo prietenă, două, ca o trupă cândva la modă, obligată, cu vremea, să cânte în locuri din ce în ce mai mici.

An de an, prietenii se pierduseră pe drum, ocupați cu căsnicia și cu creșterea copiilor, având soți sau soții pe care ea nu-i plăcea sau cărora nu le plăcea de ea, retrăgându-se în vieți noi, comode și ordonate în Hastings sau Stevenage, Cardiff sau York, în timp ce ea continua să lupte la Londra. Alți prieteni se pierduseră din cauza apatiei sau a nepăsării, căci prietenia ajunsese precum o scrisoare de mulțumire pe care ea tot voia s-o scrie și tot amâna, până când trecea prea mult timp și deja îi era rușine s-o mai aștearnă pe hârtie. Și poate că era un lucru firesc să nu mai ții legătura. Viața reală se dovedea rareori a fi un foc pe plajă sau un joc de Twister la beție, iar să renunți la acele fantezii, cu perpetue băi în

mare în pielea goală și cu discuții profunde, făcea parte din procesul de maturizare.

Dar nimeni nu le luase locul prietenilor pierduți, iar acum Marnie își revizuiuse viziunea asupra viitorului, care devenise una de autocontrol și de independență, cu ceai băut dintr-o ceașcă frumoasă, cuvinte încrucișate dezlegate pe telefon și control exercitat asupra televizorului, cărților și patului ei. Să mănânce, să bea, să citească și să ignore ceasul, să trăiască fără intruziunea sau judecata unui alt suflet; fantezia de a fi ultima femeie rămasă pe pământ. N-ar fi putut să spună dacă un copac care cade într-o pădure face zgomot, dar nici o vibrație produsă de ea n-ar fi lovit un alt timpan, așa că se apucase să stea de vorbă cu obiectele.

–Iar ai apărut? glumea ea cu peticul de umezeală de pe peretele din baie.

–Frumoase și proaspete! complimenta ea ouăle.

–Poftim! glumea cu tirbușonul, ridicându-i brațele în aer.

Într-un film urmărit la televizor, Marnie văzuse un personaj solitar, o femeie care îi ținea un lung discurs de încurajare propriei reflexii din oglindă.

–Nimeni nu face așa ceva! îi spusese ea televizorului.

Dar conversația solitară era ca și cum ai fi jucat singur Scrabble, fiind greu să fii surprins sau provocat. Uneori, ea nici măcar nu-și mai bătea capul cu vorbele, dezvoltând, în schimb, un vocabular de zgomote mici, *pfui* și *pah*, *bleah* și *ha-ha*, cu semnificații mereu schimbătoare. O ajuta radioul, care îi marca zilele cu programul lui, deși știrile erau din ce în ce mai mult o zvâcnire de anxietate pură sau de furie difuzată din oră în oră, care o făcea să caute cu înfrigurare butonul de oprire. Punea muzică, ascultând playlisturi numite Coffeshop Essentials sau Rainy Day Piano, dar

nimeni nu compilase încă un playlist pentru acele după-amiezi apatice de duminică pe care și le petrecea în apartamentul ei cu două camere, căutând fără tragere de inimă pe rețelele sociale, dând like-uri fără număr la postări, prezentă, dar la fel de anonimă ca un spectator care aplauda în mulțimea de pe stadion. Timpul este o senzație care se modifică în funcție de locul în care te afli, iar blestematul răstimp dintre orele trei și cinci într-o după-amiază de februarie dura o veșnicie, la fel ca și aceleași ore de dimineață, momente în care Marnie n-avea nimic de contemplat în afara acelorași anxietăți și regrete ce se învârteau în cerc și în care era nevoită să recunoască adevărul.

Eu, Marnie Walsh, în vârstă de treizeci și opt de ani, din Herne Hill, Londra, sunt copleșită de singurătate.

Nu era vorba despre sihăstrie, solitudine sau izolare, ci despre singurătate pură. I se făcuse rușine în momentul în care își dăduse seama de asta, fiindcă dacă a fi plăcut de ceilalți era răsplata primită pentru că erai deștept, cool, atrăgător, de succes, atunci ce semnifica singurătatea? Ea nu fusese niciodată cool, dar nici nu era de lepădat. I se spusese că era amuzantă și, deși recunoștea că aceasta putea să fie o capcană, nu fusese niciodată sarcastică sau răutăcioasă în mod intenționat și era mult mai predispusă să râdă de ea însăși decât de alții. Poate că asta era necazul – cu siguranță că fostul ei soț îl pusese în fruntea listei de probleme pe care le avusese cu ea –, dar era și bună, grijulie și mereu generoasă, în limita posibilităților. Nu era timidă. Dimpotrivă, mai degrabă se străduia prea mult, era o persoană care le făcea pe plac celorlalți, deși nimeni nu părea vreodată prea mulțumit.

Una e cum ne-am dori noi să fim, se gândea ea, și alta e cum suntem de fapt. Pe măsură ce înaintăm în

vârstă, prima variantă cedează locul celei de-a doua, și poate că asta sunt eu acum, o persoană care se simte mai bine de una singură. Nu mai fericită, dar mai bine. Nu o persoană introvertită, ci doar una extrovertită care și-a pierdut abilitatea de a fi astfel.

Totuși, singurătatea lui Marnie nu era una romantică sau doar ocazională. Se căsătorise și divorțase la douăzeci și ceva de ani, fiind un fenomen numai în privința asta, iar acea mare calamitate în jurul căreia se învârtea viața ei contribuise într-o oarecare măsură la cauterizarea anumitor emoții, chiar dacă cicatricea o mai supăra din când în când. De la divorț încoace nu mai fusese cu nimeni, nu într-o relație adevărată, deși uneori se gândea că ar fi fost plăcut să simtă căldura unui alt corp în pat, ori să primească un SMS care să nu fie un cod de autentificare sau o înșelătorie. Ar fi fost frumos să fie dorită, dar să nu se lase dusă de val. Riscurile pe care le presupunea dragostea romantică, posibilitatea de a fi rănită, trădată și înjosită, depășeau cu mult beneficiile. În cea mai mare parte a timpului, pur și simplu îi lipsea compania altor oameni, la modul specific și la modul general, iar dacă perspectiva contactului social i se părea uneori descurajantă, obositoare, intimidantă, totuși era preferabilă vieții mărunte și insignifiante pe care o ducea în interiorul celor cincizeci și patru de metri pătrați ai apartamentului ei de la ultimul etaj.

Uneori, se gândea ea, e mai ușor să rămâi singură decât să te înfățișezi lumii ca o persoană singuratică, dar știa că și asta era o capcană, și că dacă nu făcea ceva, starea aceasta ar fi putut să devină una permanentă, ca o pată de baie absorbită în lemn.

Nu era de bine. Trebuia să iasă în lume.

FORȚE GRANDIOASE SUB PICIOARELE VOASTRE

–Șmecheria e să schimbați modul în care vă raportați la timp. N-are rost să gândiți în minute, ore sau zile, nici măcar în generații. Trebuie să ajustați scara, să gândiți în termeni de *milenii*. Dintr-o astfel de perspectivă, tot ceea ce vedeți aici este temporar, lacurile, râurile, munții – toate acestea sunt în mișcare, schimbările având loc în milioane de ani. Această vale n-a existat dintotdeauna, ci a fost *creată*, scobită de un mare ghețar, pentru că gheața este un lucru care se mișcă, doar câțiva metri pe zi, ce-i drept, dar care freacă și mestecă piatra cu dinții ei mari, rupând bolovani, măcinând rocile într-un proces pe care îl numim... un proces pe care îl numim? Știe cineva? Exact, eroziune glaciară, care constă în...? Treziți-vă, oameni buni, că știți asta! Da, abraziune și smulgere! Ce-o fi de râs, Noah? Ai vreun motiv pentru care cuvântul „smulgere“ ți se pare de râs? Spune-le și colegilor! Nu, mă gândeam eu că nu.

–Așadar, gheața este inimaginabil de violentă, mult mai violentă decât focul. Distruge, dar și creează, acesta fiind cazul acelor goluri numite... așa este, doline

sau *cwms*, după cum li se spune aici, în Țara Galilor. E vorba de lacurile de munte unde oameni ca mine și ca doamna Fraser merg să înoate, spre deosebire de voi, lașilor! Lăsați telefoanele deoparte, vă rog, cu excepția cazului în care faceți fotografiile pentru proiectul vostru. Fără selfie-uri! Ai fost erodată de un ghețar, Chrissy? Atunci, fără selfie-uri, te rog!

–Dacă ne întoarcem și mai mult în timp, cu aproximativ patru sute optzeci de milioane de ani în urmă, acest munte, al doilea ca înălțime din Insulele Britanice, nici măcar nu exista. S-a format în ceea ce se numește perioada ordoviciană. Nu, nu va fi subiect de examen, dar asta nu înseamnă că n-ar trebui s-o știți. O-r-d-o-v-i-c-i-a-n. Cu mult înainte de dinozauri... Nu, cu mult înainte. Dar, da, la un moment dat au existat dinozauri aici... Nu, nu mai sunt, ce prostie! Dinozaurii *sunt* mișto, Ryan, dar asta e și mai mișto, aceste forțe, aceste forțe imense...

–Ascultați-mă, vă rog, dacă vreți să ne mai și întoarcem din expediția noastră! Atunci când continentele se ciocnesc, imensele plăci de rocă se îndoiesc, se ridică deasupra apei și se formează vulcanii. Chiar așa, vulcani, vă vine să credeți? Închideți ochii și priviți! Știți la ce mă refer. Închideți ochii și *imaginați-vă*... Da, imaginați-vă și dinozauri, dacă vreți! Nu e corect, dar băgați-i și pe ei în peisaj. Ideea este să ne amintim că acest proces nu se oprește doar pentru că au apărut oamenii pe aici. Se întâmplă și acum și se va întâmpla și după ce ultimul om va fi dispărut de mult. Forțe grandioase sub picioarele voastre! Nimic nu e permanent, totul se schimbă. Sarah Sanders, nu mai căsca drept în fața mea, te rog! Să mergem mai departe. Da, deschideți ochii mai întâi, să vedem dacă vă ajută.

Au început să coboare. La fel ca râurile, toate glumele trebuiau să înceapă de undeva și uneori el se întreba cine lansase ideea că profesorii de geografie sunt plicticoși. Să fi fost o carte, un copil nemulțumit, un profesor de fizică înăcrit? Lui nu i-ar fi trecut prin cap niciodată să critice materia pe care o predă un alt coleg, dar de ce erau profesorii de istorie atât de interesați? Oare pentru că pendulau înainte și înapoi între epoca Tudorilor și Republica de la Weimar? Nici cei de la catedra de engleză nu erau defel împiedicați să predea, iar matematicienii puteau să predice oricât voiau despre frumusețea numerelor: te mai săturai și de Sudoku uneri. Și totuși, cumva, undeva, apăruse gluma cu profii de geografie și acum era de datoria domnului Bradshaw, a lui Michael, să sfideze astfel de așteptări și să fie o sursă de inspirație pentru elevi. El deschidea drumul, doamna Fraser – Cleo – îi aduna pe cei rămași în urmă, iar jos, în vale, Michael a început să le vorbească despre avantajele aluvionare.

– Cu doar optsprezece mii de ani în urmă, ceea ce nu înseamnă nimic, cum ar fi alaltăieri în termeni de epoci geologice, ghețarii s-au retras și au lăsat în urmă acest mare dar! a spus el, călcând apăsător pe pământ, iar elevii s-au uitat în jos din obligație și au văzut „darul” de noroi. Acest sol, acest frumos sol întunecat, a venit de sub ghețar, ca un grăunte măcinat în făină, adus de apă pe fundul văii într-un bogat și fertil... evantai aluvionar! Aluvionar, ce cuvânt minunat! Și aceste minerale s-au răspândit și și-au găsit apoi calea spre copaci, plante și culturi. Se găsesc în merele pe care le-ați mâncat, sau ar fi trebuit să le mâncați, în prânzul vostru pus la pachet. Nu e uimitor? Aveți în corp resturi dintr-un ghețar străvechi, calciu în oase, fier în sânge...

Aici Michael s-a oprit și s-a întrebat dacă nu cumva ar fi trebuit să meargă mai departe, să treacă la originea acelor elemente, a universului însuși, să le spună că toate au fost făcute din praf de stele. Minteă adolescenților era atât de ușor de sucit, dar acelea erau cunoștințe de chimie și de fizică și, în plus, merele fuseseră importate din Africa de Sud.

– Așadar, aveți întrebări? i-a chestionat el, privind cele treizeci de chipuri grăsoase și neterminate, unele cu privirea încruntată pe sub glugile hanoracelor, iar altele șoptindu-și sau chicotind la glume știute numai de posesorii lor.

Era un profesor pasionat și dedicat, care făcea tot posibilul să intre cu buldozerul în indiferența adolescenților, dar n-avea răspunsuri la întrebările care îi preocupau pe acei copii. Cine putea să identifice norii stratocumulus când îi stătea mintea numai la sticla din buzunar, la țigara electronică și la întrebarea dacă fata aia îl plăcea sau nu? Și cum putea un munte să concureze cu furunculul de pe bărbie? În seara aceea, la hostelul pentru tineret, avea să se joace din nou cu elevii lui de-a șoarecele și pisica, patrulând cu lanterna la ora trei dimineața:

– Mă prefac că n-am văzut nimic. Stinge-o! Întoarce-te în camera ta! Măine avem o zi grea.

Iar la sfârșitul taberei avea să se întoarcă acasă, adus de spate și palid de oboseală. Totuși, ar fi preferat să nu se ducă acasă.

Era profesor, dar nu era și părinte. Încercaseră, dar apăruseră complicații și obstacole, iar el se străduia să-și imagineze circumstanțele de acum. Rolurile nu puteau să se compare și se suprapuneau doar în mod cu totul superficial: un părinte poate să învețe un copil,

dar este o greșeală ca un profesor să fie părintele unui elev. Cu toate acestea, uneori se părea că în cele cinci zile de excursie se înghesuiau toate tulburările și angoasele adolescenței, nu doar răutățile și mizeria, ci și chestiunile de ordin emoțional. Puștii simpatizați de ceilalți și siguri pe ei puteau fi lăsați să se ocupe de comploturile și de manevrele lor. În schimb, domnul Bradshaw alegea să-și concentreze atenția asupra copiilor nevricoși și stângaci, lăsați să atârne la capătul corzilor de rapel. Dacă te uitai la fețele lor fâstăcite și anxioase, părea puțin probabil să fi fost făcuți din praf de stele, dar, cu toate acestea, domnul Bradshaw simțea față de ei o anumită tandrețe profesională.

– Peisajul înseamnă viață, le-a spus el, iar când ai în fața ochilor o priveliște ca aceasta, mai degrabă decât telefonul tău, Sarah Sanders – ți-am mai spus, ți-l arunc în următorul lac glaciuar –, atunci poți să-i vezi frumusețea și s-o descifrezi. De ce există ferme aici? De ce are solul această culoare? De ce sunt nori deasupra muntelui, dar nu și deasupra văii? De ce piatra strălucește astfel în soare? Priviți cât de magnific este totul! Priviți!

I-a observat pe băieții din spate, care își făcuseră glugile sul și le vârâseră în gură, mimând că erau tuburi de respirat pe sub apă. Umerii le vibrau de la hohotele de râs pe care încercau să și le stăpânească. Era apreciat ca profesor, chiar mai mult decât bănuia, deși nu mai reușea să manifeste nonconformismul plin de veselie de care ar fi trebuit să dea dovadă ca să fie adorat. Era sincer în pasiunea lui pentru materia pe care o predă, dar sinceritatea invita la ridicol. Cu cât păreai mai pasionat, cu atât mai mult râdeau de tine, așa

cum răsese atunci când îl părăsise doamna Bradshaw, după ce câțiva băieți îl văzuseră plângând în mașina lui. Serios vorbind, nu era nimic de care unii copii să nu râdă, absolut nimic.